

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 9873/19
4.3.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Весне Станковић, председника већа и судија Сање Агатоновић и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ..., ББ из ..., ..., ВВ из ..., општина ... и ГГ из ..., ..., чији је заједнички пуномоћник Мирослав Живковић, адвокат из Београда, Цара Душана 66/19, против тужене Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, Бирчанинова 5, ради утврђења дискриминације, одлучујући о жалби тужилаца ВВ и ГГ, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 3085/17 од 12.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 4.3.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца ВВ и ГГ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 3085/17 од 12.10.2018. године, у трећем и петом ставу изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 3085/17 од 12.10.2018. године, првим ставом изреке одбијен је као неоснован приговор стварне ненадлежности. Другим ставом изреке утврђено је да је Закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008 од 17.1.2008. године повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација по основу места пребивалишта према тужиоцима АА и ББ, као ратним војним резервистима, учесницима ратних сукоба 1999. године. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је Закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008 од 17.1.2008. године повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација по основу места пребивалишта према тужиоцима ВВ и ГГ, као ратним војним резервистима и

учесницима ратних сукоба 1999. године. Четвртим ставом изреке обавезана је тужена да тужиоцима чији је тужбени захтев усвојен на име трошкова парничног поступка исплати износ од 99.340,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности. Петим ставом изреке обавезани су тужиоци ВВ и ГГ да туженој на име накнаде трошкова поступка исплате износ од укупно 12.000,00 динара, сваки од тужилаца по 6.000,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом тужиоци ВВ и ГГ побијали су првостепену пресуду из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр.72/11..., 87/18), у трећем и петом ставу изреке.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба тужилаца ВВ и ГГ није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1-3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које Апелациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци АА и ББ су у ратним сукобима за време НАТО бомбардовања бивше СРЈ у току 1999. године, учествовали као ратни војни резервисти, а тужиоци ВВ и ГГ су били војници на редовном одслужењу војног рока. За наведени период тужиоцима нису исплаћене ратне дневнице. Влада Републике Србије је са штрајкачким одбором ратних војних резервиста из неразвијених општина Куршумлије, Лебане, Бојника, Дољевца, Прокупља и Блаца дана 11.1.2008. године закључила споразум којим је договорена исплата новчане помоћи наведеним општинама, а Закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008 од 17.1.2008. године одређена су средства у износу од 2.000.000.000,00 динара за исплату новчане помоћи, с тим да ће право на добијање исте стећи сваки војни резервиста из наведених општина који достави правноснажну пресуду донету на основу одрицања од тужбеног захтева пред надлежним судовима против Републике Србије, као и писану изјаву да нема других потраживања по том основу према Републици Србији.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, разматрајући прво приговор стварне ненадлежности истакнут од стране тужене, у складу са чланом 23 Закона о уређењу судова оценио да је исти неоснован, јер наведена одредба прописује надлежност вишег суда у споровима за заштиту од дискриминације. Након тога је оценио да је неоснован приговор недостатка пасивне легитимације на страни тужене, јер је Министарство одбране само орган тужене Републике Србије и нема посебан правни субјективитет, а оценио је као неоснован и приговор застарелости, јер законом нису прописани рокови застарелости за повреду права личности. У складу са одредбом члана 21 и члана 145 став 2 Устава Републике Србије, члана 14 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, члана 1 став 1 Протокола 12 уз наведену конвенцију оценио је да постоји дискриминаторско поступање тужене у односу на тужиоце АА и ББ по основу места њиховог пребивалишта наведеним Закључком Владе Републике Србије. У складу са одредбом

члана 5 Закона о Војсци Србије важећег у време доношења наведеног Закључка Владе оценио је да не постоји дискриминаторско поступање тужене због повреде права личности у односу на тужиоце ВВ и ГГ, јер су исти учествовали у рату као војници на редовном одслужењу војног рока, те нису у истом положају као војници у резерви на које се Закључак односи, због чега нема неједнаког поступања и повреде начела једнаких права и обавеза од стране тужене у односу на исте, те је одбио као неоснован тужбени захтев.

По налажењу Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев у односу на тужиоце ВВ и ГГ и за своју одлуку дао јасне и довољне разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Дискриминација представља свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а које се заснива на било ком основу (раси, држављанству, националној или верској припадности, језику, политичком убеђењу, полу,...). Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом РС (члан 21), али и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 14), у вези са чланом 1 став 1 Протокола 12 уз Европску конвенцију, а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације. Лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација у обавези су да докажу да су неједнако третирана у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, док је тужени, односно лице на чије се дискриминаторско понашање тужбом указује, дужан да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различито поступање (према лицима која указују да су дискриминисана).

Одредбом члана 7 Закона о Војсци Југославије (“Службени лист СРЈ”, бр. 43/94...37/02) прописано је да Војску сачињавају стални и резервни састав (став 1), стални састав Војске сачињавају професионални војници и војници на служењу војног рока (став 2), а резервни састав Војске сачињавају резервни официри, резервни подофицири, војници у резерви и жене – војни обвезници (став 5). Чланом 315 истог закона прописано је да резервни састав Војске чине војни обвезници који су одслужили војни рок, који су по одредбама овог закона регулисали обавезу служења војног рока на други начин и жене-војни обвезници. Чланом 316 став 1 истог закона прописано је да обавезе лица у резервном саставу Војске (у даљем тексту резервни састав) настају од дана када је обавеза служења војног рока регулисана на други начин и трају до краја календарске године у којој војни обвезник мушкарац навршава 60 година живота, а чланом 316 став 4 истог закона прописано је да Председник Републике може у случају непосредне ратне опасности и за време ратног стања наредити да се војници којима је истекао војни рок по овом закону непосредно по одслужењу војног рока задрже у Војсци као лица у резервном саставу.

Имајући у виду наведено, тужиоци ВВ и ГГ не спадају у категорију лица којима

је Закључком Владе Републике Србије дато право на исплату дневница, будући да су у периоду ратних дејстава 1999. године били војници на одслужењу редовног војног рока, те и по налажењу Апелационог суда, у смислу тада важећег члана 315 Закона о Војсци Југославије нису чинили резервни састав Војске, због чега немају статус ратних војних резервиста, па је правилан закључак првостепеног суда да није било дискриминаторског поступања према наведеним тужиоцима.

Неоправдано прављење разлике у поступању према неком лицу у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији представља акт дискриминације, из чега произлази да је за постојање дискриминације потребно да се лице које тражи заштиту због дискриминације налази у упоредној (аналогној) или битно сличној ситуацији у односу на друга лица (у односу на која сматра да је дискриминисано), па ако се не налази у таквој ситуацији, дискриминације нема. На основу Закључка Владе Републике Србије од 17.01.2008. године извршена је исплата ратних дневница војним резервистима са пребивалиштем на територији општина наведених у Закључку, чиме је извршена дискриминација војних резервиста који имају пребивалиште на територији других општина, па се они налазе у ситуацији упоредној са војним резервистима на које се наведени акт односи - сви имају статус војног резерviste у смислу члана 7 став 5 Закона о Војци Југославије, док је у случају тужилаца ВВ и ГГ утврђено да исти нису имали такав статус, већ су били припадници сталног састава Војске, као војници на редовном одслужењу војног рока, па је без утицаја жалбено указивање на критеријуме за доделу новчане помоћи и чињеницу да им је за наведени период признато учешће у рату. Према утврђеном чињеничном стању не следи да су тужиоци ВВ и ГГ у периоду ратних дејстава 1999. године били војници у резерви, с обзиром да се управо из исказа истих утврђује да су били војници на редовном одслужењу војног рока, а не да су припадали категорији учесника рата као војни резервисти, па је без утицаја жалбено указивање да је у складу са чланом 17 став 1 Закона о Војсци Југославије извршена мобилизација у случају ратног стања и да су наведени тужиоци преведени у ратну организацију, тако да нису били на редовном служењу војног рока, већ учесници рата.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у другом ставу изреке побијане пресуде, јер је заснована на одредби члана 153, члана 154 и члана 162 Закона о парничном поступку, те на одредбама Адвокатске тарифе важеће на дан пресуђења.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку донета је одлука садржана у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија
Весна Станковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић